

Prameny mezinárodního práva

- čl. 38 **Statutu Mezinárodního soudního dvora:**
„Dvůr rozhoduje podle MP.“
- Bere za podklad:
  - 1. mezinárodní smlouvy
  - 2. mezinárodní zvyklosti přijaté za právo
  - 3. obecné zásady právní
  - 4. soudní rozhodnutí
  - 5. nauku nejkvalifikovanějších znalců

Mezinárodní smlouva jako pramen MPV

Definice mezinárodní smlouvy

- **1. souhlasný projev vůle** stran
- **2. strany:** subjekty mezinárodního práva v této kvalitě
- **3. právní účinky:**
  - kontraktuální – vznik, změna, zánik mezinárodně právních vztahů
  - pravotvorné – vznik právní úpravy – pravidel chování
- **4. právní režim:** mezinárodní právo

Označení mezinárodní smlouvy

- - **úmluva:** významná mnohostranná pravotvorná smlouva,
- - **smlouva:** významná dvoustranná nebo mnohostranná smlouva,
- - **charta:** mnohostranná smlouva politicky významná,
- - **dohoda:** nejčastěji mezivládní dvoustranná smlouva nepolitického charakteru, někdy ovšem i významná hospodářská mnohostranná smlouva,
- - **protokol:** různě, označení dodatkového, revizního nebo prováděcího smluvního dokumentu ke smlouvě jiné apod.,
- - **ujednání:** méně významná mezivládní nebo meziresortní dvoustranná smlouva upravující otázky technické povahy,
- - **statut:** smlouvy, jimiž se zřizují mezinár. organizace nebo orgány,
- - **pakt:** zřídka užívané označení pro mnohostr. politickou smlouvu

Závěrečná ustanovení smlouvy - 1

- Čl. 48** Tato Úmluva bude **otevřena k podpisu** všem členským státům OSN nebo některé odborné organizace nebo účastníkům Statutu MSD, a jakémukoliv jinému státu, který bude vyzván Valným shromážděním OSN, aby se stal stranou Úmluvy, a to: do 31. října 1961 u Spolkového ministerstva zahraničních věcí Rakouska a poté, do 31. března 1962 v sídle OSN v New Yorku.
- Čl. 49** Tato Úmluva **podléhá ratifikaci**. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka OSN.
- Čl. 50** Tato Úmluva bude **otevřena k přístupu** kterémukoliv státu, jenž náleží do některé ze čtyř kategorií uvedených v článku 48. Listiny o přístupu budou uloženy u generálního tajemníka OSN.

Závěrečná ustanovení smlouvy - 2

Čl. 51

Tato Úmluva **vstoupí v platnost** třicátého dne **po datu uložení dvacáté druhé ratifikační listiny** nebo listiny o přístupu u generálního tajemníka OSN.

(= objektivní platnost smlouvy)

Pro každý stát, který ratifikuje Úmluvu nebo k ní přistoupí po uložení dvacáté druhé ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, **vstoupí Úmluva v platnost třicátého dne po uložení jeho ratifikační listiny** nebo listiny o přístupu.

(= subjektivní platnost smlouvy)

Závěrečná ustanovení smlouvy - 3

- Čl. 52** Generální tajemník OSN **bude informovat** všechny státy náležející...:
- o **podpisech** této Úmluvy a o uložení **ratifikačních** listin a listin o přístupu podle článku 48, 49 a 50;
  - o datu, kdy tato Úmluva **vstoupí v platnost** podle čl. 51.
- Čl. 53** **Originál této Úmluvy, jehož anglické, čínské, francouzské, ruské a španělské znění mají stejnou platnost**, bude uložen u generálního tajemníka OSN, jenž zašle její ověřené kopie všem státům, náležejícím...
- Na důkaz čehož níže podepsaní **zmocněnci**, byvše k tomu řádně zmocněni svými vládami, **podepsali** tuto Úmluvu.
- Dáno ve Vídni dne osmnáctého dubna roku tisíc devět set šedesát jedna.***

Právní úprava smluvního práva

- **Mezinárodní**
  - **Vídeňská úmluva o smluvním právu mezi státy** (1969), platnost pro ČSSR (ČR) 1987
  - Vídeňská úmluva o smluvním právu mezi mezinárodními organizacemi (1986 - neplatí)
- **Vnitrostátní: Ústava ČR**
- **EU: Smlouva o fungování EU**

Třídění mezinárodních smluv

- počet smluvních stran
- možnost přístupu (mnohostranné)
- forma
- úroveň sjednání
- normativní obsah (kontraktuální, pravotvorné)
- působnost (inter partes x erga omnes)

Zásady mezinárodního smluvního práva

- 1. zásada **pacta sunt servanda**
- 2. zásada **dobré víry**
- 3. zásada **smluvní volnosti** a svobodné vůle stran
- 4. zásada **nezávaznosti smluv pro třetí strany**
- 5. vyloučení **zpětné působnosti**
- 6. **lex posterior derogat priori**
- 7. **lex specialis derogat legi generali**

Vznik mezinárodní smlouvy

- sjednání textu smlouvy
- **přijetí a autentifikace** textu smlouvy
- vnitrostátní schválení smlouvy
- vyjádření **definitivního souhlasu**
  - podpis, ratifikace, přístup
- **vstup smlouvy v platnost**
  - mezidobí mezi podpisem a ratifikací
- prozatímní provádění smlouvy
- text a jazyk smlouvy

Zánik smlouvy, ukončení platnosti

- vlastní ustanovení
- dohoda stran
- jednostranný projev vůle jedné strany
  - výpověď, odstoupení:
    - smlouva předpokládá, (automatické prodlužování,) úmysl stran, povaha smlouvy,
  - dovolání se ukončení platnosti:
    - hrubé porušení druhou stranou
    - dodatečná nemožnost plnění
    - podstatná změna okolností (rebus sic stantibus)
- objektivní skutečnost (nové pravidlo ius cogens)

Výhrady ke smlouvám

- jednostranné prohlášení smluvní strany
- zamýšleno vyloučení určitého ustanovení pro tento stát
- kdykoliv (při podpisu, ratifikaci...)
- slučitelnost s předmětem a účelem smlouvy
- přípustnost:
  - výslovně, výlučně dovolené nebo zakázané
  - ostatní: souhlas ostatních stran
- prohlášení: povaha podle obsahu